

GOSSE KOOPMANS

EEN FRIESE KUNSTENAAR IN GRONINGEN

Tekst & Fotografie: Marc Knip

Gosse Koopmans (1957, Garyp) verhuisde een paar jaar geleden van Friesland naar het Groningse Warfhuizen. De schilder van indrukwekkende landschappen, imposante panorama's en prachtige portretten en stillevenen. Hij vindt zijn inspiratie in het spel van licht en donker. Gosse is inmiddels bekender dan zijn vader Klaas, een van de belangrijkste Friese kunstschilders van de twintigste eeuw, ooit was. In zijn tuin, met een fraai uitzicht over het Groninger Hogeland, praat hij openhartig over herinneringen, landschappen, licht en uit de schaduw komen.

"Soms knijp ik mezelf in mijn arm om te controleren of het allemaal echt is, dit prachtige huis waar mijn vrouw Sharon en ik in wonen, het fenomenale uitzicht. Ik ben 64, kerngezond, ik verkoop werk, krijg mooie opdrachten en de lijstenmakerij van Sharon loopt als een speer. Als ik me bedenk waar ik vandaan kom, is het eigenlijk niet te geloven."

"Ik ben geboren en getogen in Garyp, we waren thuis met acht kinderen, ik had twee broers en vijf zussen. We hadden het niet breed. Mijn vader was in die tijd al redelijk bekend als kunstschilder, zeker in Friesland, maar verdiende zijn brood als huisschilder. Het was een ingewikkelde man die manische periodes kende en dat had grote invloed op ons gezin. Wat of wie niet goed was in zijn ogen, mocht niet

bestaan. Ik tekende al van jongs af aan en hij zag waarschijnlijk wel dat ik talent had, maar heeft dat nooit hardop gezegd. Ik weet nog dat ik als jongetje fluitend naast hem in de auto naar Drachten zat en dat mijn vader zei: 'Mensen die fluiten, zijn vrolijk'. Ik dacht: 'Man, je moest eens weten'. Ik was een angstig kind."

Romanticus

"Mijn vader had denk ik veel beroemder kunnen worden, hij was een gedreven man. Maar hij was ook een romanticus en niet in staat om zichzelf te verkopen. Eigenlijk was zijn meest productieve periode toen hij ook nog huisschilder was. Hij heeft stapels schetsboekjes achtergelaten met prachtige tekeningen, dat kon hij echt heel erg goed. Hij is een aantal keer opgenomen in een psychiatrische kliniek.

Met name de tekeningen die hij daar maakte, gestichtstekeningen zoals hij ze zelf noemde, zijn indrukwekkend. Ze zijn internationaal tentoongesteld."

"Ik weet nog dat ik als klein jongetje een pasgemaakte tekening aan mijn grootouders liet zien en dat mijn oma zei: 'Als je goed je best doet op school, kun je hetzelfde worden als je vader'. Dat was het moment dat ik wist dat ik kunstschilder zou worden. Ik kon altijd al prima tekenen, maar de werken die ik als jongen maakte, zijn bijna niet te onderscheiden van die van mijn vader. 'Zo moet het', dacht ik toen nog."

Bevlogen

"Mijn eerste baantje was bij een bakkerij, mijn moeders familie kent een lange traditie van bakkers. Op mijn eerste werkdag moest ik de oven leeghalen en ik wist gelijk: dit is geweldig, dit is het helemaal voor mij. En dat gevoel heb ik tot de laatste seconde gehouden, bijna

'IK BELEEF DE
WERELD DOOR
TE SCHILDEREN.'

Gosse Koopmans - Feanwâlden, olieverf op doek, 100x50 cm (2022)

CAMPIS

NIEUW PODIUM VOOR HEDENDAAGSE KUNST IN ASSEN

Kerkstraat 31 | Assen
Open van woensdag t/m zondag,
12.00 – 17.00 uur
WWW.CAMPIS.NL

De liefhebber van hedendaagse kunst kan zijn hart ophalen in CAMPIS. Dit nieuwe podium voor hedendaagse kunst vind je in het centrum van Assen. In deze bijzondere ruimte worden tentoonstellingen met werken van zowel regionale, nationale als internationale kunstenaars georganiseerd. Elke 8 weken is er een andere expositie te zien: wie wil, kan vrijblijvend binnenlopen.

Om de tentoonstellingen te ondersteunen, organiseert CAMPIS verschillende evenementen en activiteiten. Denk aan lezingen, kunstenaarsgesprekken, symposia, rondleidingen en kunstwandelingen door de stad. Kom kijken en ervaar het zelf!

Foto: Harry Cock

KUNSTPUNT ADV

zes jaar lang. Ik combineerde mijn baan met een cursus LO Tekenen in Zwolle en was eigenlijk dag en nacht bezig met werken en leren. Je kon erop wachten: ik kreeg de ziekte van Pfeiffer en als klap op de vuurpijl een ernstig auto-ongeluk, vlak voor mijn examen. Ik had een zware hersenschudding en wist niets meer van wat ik geleerd had. Ik zakte voor het examen en besloot, ik was 22, om naar de kunstacademie te gaan. Ik werd direct aangenomen. Ik herinner me een werkbespreking: mijn klasgenoten kwamen met een paar werkjes aan, ik had de hele vloer vol liggen, zo bevlogen was ik. Mijn vader vond het eigenlijk niet nodig dat ik naar de academie ging, hij vond me al goed genoeg. Maar ik denk dat hij ook een beetje jaloers was. Hij voelde zich als autodidact altijd ondergewaardeerd. Pas als je naar de academie ging, dan stelde je iets voor, zo zag hij het. Ik heb hem verteld dat hij zich niet meer hoefde te bewijzen, maar zo voelde hij dat niet."

Verbinding

"Ik werk veel op locatie. Die en die plek, zo en zo laat, met dat en dat licht, zo neem ik het me voor. Maar vaak ben ik te laat, haha. En dan ga ik zitten en laat het komen. Kijk, wat ik schilder, dat maakt voor de verf en het doek niets uit. Het moet uit mij komen, ik moet iets voelen, verbinding met wat ik zie. Het is voor mij een proces dat ik zelf ook nog niet helemaal begrijp. Als ik nu om me heen kijk, zie ik een landschap. Maar hoe dat landschap te karakteriseren en op mijn manier weer te geven? Wat trekt mijn oog? En wat zet ik op de voorgrond, heel belangrijk. Ik schilder bepaalde dingen die ik zie, andere laat ik weer weg, puur op gevoel, geen idee waarom. Wellicht zoek ik naar vlakverdelingen die doen denken aan vroeger, aan dingen die ergens in mijn geheugen zitten. Daarom straalt mijn werk misschien wat weemoed uit. Ik verlang soms terug naar het kleinschalige, het kneuterige, het naïeve van vroeger."

Compleet

"Het is allemaal niet vanzelf gegaan. In 1995 was het zelfs zo dat ik fysiek onwel werd als ik schilderde. Ik heb bijna een jaar alleen maar getekend en langzaam ging het beter. Het rare is dat ik veel van

WELLICHT ZOEK IK NAAR VLAKVERDELINGEN DIE DOEN DENKEN AAN VROEGER, AAN DINGEN DIE ERGENS IN MIJN GEHEUGEN ZITTEN.

mijn oude werk nu als 'onaf' beschouw. Ik dacht toen dat ik alles wat ik zag op het canvas moest krijgen. Nu weet ik dat schilderen communicatie is, ik moet met mijn doek vertellen wat ik zie. Wat dat betreft is ouder worden een mooi proces. Ik heb therapie gevolgd en Sharon leren kennen en als mens gegroeid. Ik zie dat mijn werk verandert en met name de laatste vijf jaar is er veel goeds gebeurd. In 2000 opende mijn zus Anje een galerie in Eärnewâld met werk van mijn vader. Ze bereidde een expositie voor Simmer 2000 voor en met haar man Hindrik besloot ze me te vragen om voor die tentoonstelling landschappen te schilderen. Dat was nieuw voor mij, maar ik ben hard aan het werk gegaan. Het lukte en dat voelde als een overwinning en een doorbraak. In 2017 vervaardigde ik panorama's in opdracht van Museum Belvédère in Oranjewoud en in 2020 werd er een FryslânDOK-documentaire over mij gemaakt door Annet Huisman en exposeerde ik in Museum Martena in Franeker. Het voelde als een periode van erkenning. De coronajaren waren

ook goed voor me. Ik had ineens tijd voor van alles. Ik kreeg opdrachten, besteedde veel aandacht aan mijn panorama's, ik deed mee aan een prijsvraag van het Fries Museum, waarmee ik een prijs won. Mijn verhuizing naar Warfhuisen zal ook invloed hebben gehad."

"Stiekem wil ik wereldberoemd worden en ik zou het prachtig vinden als mijn werk over honderd jaar nog wordt bekeken. Maar ik probeer daar niet te veel mee bezig te zijn, het gaat tenslotte om het hier en nu. Mijn vrouw Sharon zei laatst: jij beleeft de wereld door te schilderen. En ze heeft gelijk. Als ik niet teken of schilder, voel ik me niet compleet. Bovendien leven we in rare tijden. Nooit liepen er zoveel mensen rond op aarde, er is internet, bijna alles wat we doen wordt vastgelegd of leggen we zelf vast. De manier van waarnemen is enorm veranderd. In zo'n wereld is schilderen een tijdloze bezigheid. Dat ik deze passie heb, is het grote geluk in mijn leven, want in wezen ben ik aartslui. Graag lig ik de hele dag op de bank voetbal te kijken. Wil je nog koffie?" ■